

WEEM KOTODEN

Weem kotoden, Sangbande da ree wante mente n nidba

1 ¹ Weem kotoden, Sangbande da ree sangbambiim n tante ^a .

² Le vuuguun, tante da ba bolmre yem. Nyaalm henm bee. Nyeete hegr me jugun kpimm. Sangbande Voqoom ^b da leema nyaalmii qen. ³ Sangbande te boqoo na: « Wiinga qe », wiinga te qem. ⁴ De yum na wiinga ba hom, n rad wiinga n nyeete le huuga. ⁵ De hoq wiinga na «goore», n hoq nyeete na «nyingu». Welee nnii len da qer, togu te ragd ^c , nyingu te nyin, le qem gonoogrde.

⁶⁻⁷ Sangbande te boqoo na: « Bii radg nyaalm huuga, ka boo dabide na volm bem n tiqa, volm ba n faaga ». Le ta qem welee. De qem belaqbe te rad nyaalm me ba n tiqa n me ba n faaga mii huuga. ⁸ De hoq belaqbe na «toqu». Welee nnii len da qer, togu te ragd, nyingu te nyin, le qem goreqdrde.

⁹ Sangbande te boqoo na: « Nyaalm me ba tiqan mii kpogl taa kaalan-yan-gan, le saa tante bem n teyen ». Le ta qem welee. ¹⁰ De hoq nyaalm kan kpaq ree na «tante», n hoq nyaalm me kpogl taa mii na «nyaam». De yum na welee ba hom. ¹¹ Sangbande te boqoo na: « Tante riir moote n tiite, na moote roonm te bia, tiite jugu jugu bem n te roona ». Le ta qem welee. ¹² Tante te rorm moote jugu jugu te ba n te bia, n tiite jugu jugu te ba n te roona. De yum na welee ba hom. ¹³ Welee nnii len da qer, togu te ragd, nyingu te nyin, le qem gotaqrde.

¹⁴ Sangbande te boqoo na: « Wiinii bem sangbambiimn ka rada goore n nyingu, hi weriim kasante vuugu ^d ka ta weraa goora n bina, ¹⁵ na wiinhii ta wiir tante qen ». Le ta qem welee. ¹⁶ De qem wiinii hireq' hi wiir kode, bermga n kaaga, na bermgee wiir gooren, kaagee wiir nyingu. De ta qem qmedii. ¹⁷ De lo wiinhii sangbambiimn na hi wiir tante qen. ¹⁸ De lo—hi na hi wiir

^a «Weem kotoden, Sangbande da ree sangbambiim n tante» laa, «Weem kotoden, Sangbande nn da ree sangbambiim n tante lee» laa, «Sangbande nn da baqdg n ree sangbambiim n tante lee»,

^b «Sangbande Voqoom» laa, «Sangbande gemmnte» laa, «Sangbande qambermm» laa, «qam me ren Sangbande man».

^c «Togu te ragd, nyingu te nyin»: Hebrmba goore da baqda muunu nn lo lee wen n dan jeql govolii muunu nn ta lo lee wen.

^d «Kasante vuugu» laa, «kweere n yobre».

goore n nyingu, hi radgm wiinga n nyeete. De yum na welee ba hom. ¹⁹ Welee nnii len da qer, togu te ragd, nyingu te nyin, le qem gonaarde.

²⁰ Sangbande te boqoo na: « Dɔm ɲmiduum nyaalɲn, ɲmenii leema n faaga ». ²¹ De ree qolbibiqte n dɔm me gilma ka ɲmidwa nyaalɲn mii menmii buudre buudre, n ta ree ɲmenii menii jugu jugu. De yum na welee ba hom, ²² n kaawl wantii qen ka boqoo na: « For-ne ne hugl nyaalɲ; ɲmenii ta for tante qen ». ²³ Welee nnii len da qer, togu te ragd nyingu te nyin, le qem gonuurde.

²⁴ Sangbande te boqoo na: « Dɔm jugu jugu bɛm tante qen, haaga rem, n kpam rem, n bii be balma n bii be hurwa bii ». Le ta qem welee. ²⁵ De qem wantii mentii welee jugu jugu tante qen, haaga dɔm, n kpam rem, n wanvontii, n yum na welee ba hom. ²⁶ Sangbande te boqoo na: « Ten ^e qe nid wo ten ba lee, qa ton-te. Nidwii mad nyaalɲn wante, n ɲmenii, n haaga dɔm, n tante mente ^f, n wante te balma n te hurwa tante qen tii mentii ».

²⁷ Sangbande te ree nid wo den ba lee,

de da ree-wu qa tɔn-de.

De da ree daawwu n fɔga

²⁸ n kaawl ba qen ka boqoo-ba na: « For-ne ne hugl tante ne mad-te, ka ta mad nyaalɲn wante, n ɲmenii, n wante te balma n te hurwa tante qen tii mentii ». ²⁹ Sangbande te ta boqoo na: « Ma tɔɔ-ne tante qen moote n tiite mente, n te bia n te roona, na le menguu bɛm na ne diite nnii. ³⁰ Le saa, wanvonte te neer tante qen tii mentii: dɔm, n ɲmenii, n wante te balma n te hurwa tii mentii, ma ta tɔɔ-tii moote na tii diite nnii ». Le ta qem welee. ³¹ De yum den qer bii membii, n yum na welee ba hom kpaalaa. Welee nnii len da qer, togu te ragd, nyingu te nyin, le qem goroondre.

2 ¹ Welee nnii Sangbande nn da felg sangbambiim n tante n wante mente qebe. ² Den da felg de ɲmɛɛɔbe membe qebe lee, n voqoo goleblnde goore. ³ Tii kaa nnii, den da kaawl de qen, ka boqoo na gobuudren, na de rede nnii.

^e «Ten qe»: le kotode na Sangbande n de gweete le da beeln wo len boqoo-te Yohaneesa wadgan lee (Yoh.1.1).

^f «Tante mente» laa, «kpamɔm menm».

Daawwu n foga ba ba Qeddeen kpamben

⁴ Sangbande nn da ree sangbambiim n tante le gweete nnanaq'.

SABERM⁹ Sangbande nn da qer tante n sangbambiim lee, ⁵ de da ba qe togu te niim tante qen. Tii kaa nnii tibuğu kuugu nn da ban gbuqdg, moogu kuyengu momgu ban riir. Nidqii da ta kpaq na qa koom tantii. ⁶ Nyabile da gbuql ka yagaa tantii mentii qen. ⁷ SABERM Sangbande te logm tanjoom n moqm nida^h, n fuu qa meeran neerm voqoom, lee, qa kit nidneera. ⁸ SABERM Sangbande te git kpambe biibe Qeddeen tanten, togu kweenn, n lo kan nid den meqr wii. ⁹ DE qem tiite mente te rorm ka ba hom na ba geem, ka ta ba hom na ba jum. De ta qem tiite tereqte te rorm kpambii huuga: volbe ba na neerm tiibe, volbe ba na homgu n beqgu le miigm tiibeⁱ

¹⁰ Kolbermre diire da ror Qeddeen tanten ka yagaa kpambii ka geta, n san rad kola qanaa. ¹¹ Noogorde hidre nnii na Fiisoon; dii keda ka kaada Hawilaa tante. Sika ba welee tantiin, ¹² ka ba hom le kpaq jaq'. Ba ta yul kan tiibe biibe nyanyaam, me kunwa kun-kun ka ba daqte, ka ta yu kan tana qiiqa qa nyinwa nyin-nyin. ¹³ Kolreqdrdii hidre nnii na Gihoon; dii keda ka kaada Kuusi^j tante. ¹⁴ Koltaqrdii hidre nnii na Tiigre^k; dii kulaa Qasuure korgu kpamga, ka nmela n togu kween. Kolnaardii hidre nnii na Qefraate.

¹⁵ SABERM Sangbande te logm nidwii, n lo-wu Qeddeen kpambiin na qa maantrm ka kiig be qen. ¹⁶ Den lo-wu kan lee, n baql-wu ka boqoo na: « Ba ve bee ve jum tiitii mentii gorona kpambiin, ¹⁷ gwentaq lee, daa di homgu n beqgu le miigm tiibe^l gorona, belaqbe kaa na goore ven kee ve di tiibii gorona dii, ve kpi ». ¹⁸ SABERM Sangbande te yum na le kpaq hom na nida bem qayen, n boqoo na: « Ma ba ma qee-wu torgtqii qa ton-wu ». ¹⁹ SABERM Sangbande da logra tante n moqm wante te neer tante qen tii mentii n nmennii menii. De kpaqaa le menguu n san'n nidwii man na de nyaan hida qan ba

⁹ «SABERM Sangbande»: Hebrmba wadgan ba kan qoor n Yahwe Sangbande ree, le ka ba na tii qer n nawdmn na SABERMA Sangbande.

^h «Tanjoom»: Hebrmba lamn gweetii tona taa, gweelben. Ba hoql nid na «qadaam» ka hoq tanjoom na «qadamaa».

ⁱ «Homgu n beqgu le miigm tiibe» laa, «wante mente miigm tiibe».

^j «Kuusi tante» ba Mesofotamii tanten laa, Suudan tanten.

^k «Tiigre» laa «Hiddekele».

^l Qiluu Weem k. 2.9

qa baq wantii qee. Biilm, nida da beel qa baq welee wantii mentii hida, na volgu bem n ku hidre, volgu ba n ku hidre. ²⁰ Nida te baqm wante mente hida ^m : haaga dōm, n kpamdōm, n ḡmenii, n wante te balma n te hurwa tii. Gwentqaa, wii ba nyaan qa tōrgtqii qa tōn-wu. ²¹ SABERM Sangbande te qem gobermm te mug nidwii qa gor. Qan gor lee, de ree qa fidu quyen n ḡmet n mud kan, ²² n lōgm fidquu n mōqm fōga. Len tog lee, de lōgm fōgwii n san n wun nidwii man. ²³ Lee wen, qa bōqōō na: « Qeḡeḡ, ma reqa bag wii nnanaq', te ba yenm. Ba meqra-wu n ma gbanu, baa ba hoqm-wu na fōga ⁿ ». ²⁴ Tii kaa nnii len ba na daawa riir n qayen qa saa qa sawu n qa nya, wun n qa fōga ba neer taa man, ba reqdrbee bewlg nid qayen.

Ba voora daawwu n qa fōga Qedeḡen kpamben

²⁵ Daawwu n qa fōga ba da ba kpaḡm ka kpaq n jiwqi.

3 ¹ Waāḡbe da beel rarm ka yata kpamdōm menm SABERM Sangbande nn da ree mii. Be gbaam fōgwii na: « ?Le ba biilm welee na Sangbande beda na ne daa jum tiite te ba kpambiin tii mentii gorona? ». ² Qa leed-be na: « Biilm, te jul kpambii tiite gorona, ³ lee, tiibe be ba kpambii huuga bii, Sangbande beda na te daa jum bii gorona, na te daa ta tarm qa qen, na ka te dii-qaa, te kpi ». ⁴ Waāḡbii te bōqōō-wu na: « Gokaate, ne kpaq ne kpi. ⁵ Sangbande miil hōm na goore nen kee ne di-qaa, ne niini muudg, ne bem wo den ba lee ka mi hōmgu n beqgu » ^o . ⁶ Fōgwii te yum na tiibii gorona ba kweelm na ba geem, na qa ba qa bem lameḡgu na ba jum, ka ta ba hōm na qa wentg niini. Lee, qa tōō tiibii roonde n jum, n ta saqm qa sida, wii ba qa man, qa ta jum. ⁷ Ban diir lee, ba

^m «Nida te baqm wante mente hida». Le weraa na nida ba n gemmnte n wante mente jugun.

ⁿ «Fōga» n «daawa»: Hebrmba lamn gweetii tōna taa gweelben. Ba hoql fōg na: «qisaa», ka hoq daaw na «qiis».

^o «Hōmgu n beqgu»: Qiluu Weem k. 2.9

niini te went, ba miig na ba ba kpaŋm. Ba yum tiibe biibe be boo qaadgu, n bagm be vaara n barm-qa, n ka yoqr.

⁸ Goorii, jabre qen, qamnigiim wen fug lee wen, SABERM Sangbande te daan n ka gilma kpambiin; ba qom de dambe, n foqnt-de tiite huuga. ⁹ DE hoq daawa n gbaam-wu na: « ?Ba tee? ». ¹⁰ Qa leed na: « Ma qomra ve dama kpamben. Wo man ba kpaŋm lee, fobeqgu te mug-ma, ma solm n foqnt ». ¹¹ SABERM Sangbande te boqɔɔ-wu na: « ?Wen bed-ve na ba kpaŋm?. ?Laa diira tiibe man da baql-ve na ve daa di bii gorona lee? ». ¹² Daawa te leed na: « Fɔɔ ven lo ma man wii to-ma tiibii roonde ma jum ». ¹³ SABERM Sangbande te boqɔɔ fɔɔ na: « ?Ben kaan ven qer welee? ». Qa leed na: « Waaɓbe hogl-ma, lee ma jum-de ». ¹⁴ SABERM Sangbande te boqɔɔ waaɓbe na: « Ven qer welee lee, maa ma gweel ve kaa nobeqre, ve kunyɔŋu yatg haaga dɔmii menmii n kpam remii menmii reku: ba ve balm ve raawte qen ka ju kweku goora mena ve neermn. ¹⁵ Ma kee m̄a lo rafeedte ven n fɔga ne huuga, ma ta lo rafeedte qa buudm n ve buudm le huuga. Qa buudm kee me wadm ve jugu, le saa vii nyaqdg̃m me nagingimre ».

¹⁶ De ta boqɔɔ fɔɔ na: « Ka ve qe fuuga, ma qe na ve jum kunyɔŋu kode, ve ta maadm ve bii n wiiru. Ve sɔklbe kee be kuliim ve sida qen, gwentqaa, wii mad-ve ». ¹⁷ Le saa, de boqɔɔ daaw na: « Qadam, qomra ve fɔga noon n jum ronde man da kid na ve daa di dii. Tii kaa lee, kpambe ba be koql gweqga; ba ve jum kunyɔŋu biii saq', n ree be ni ve diite goora mena ve neermn. ¹⁸ Kpambii kee be rorm-ve mobeqte n qinte. Kee ve jum ve kpam dikaqbe. ¹⁹ Kee ve vewdg nasaaga ve diire noon ka bo na ve nyaan diite ve di, kakeqnan ven nan ŋmetgaa tanten, ba kan da ree-ve ree. Ba da meqra-ve n tante, tanyentiin nnii ven nan ŋmetgaa ».

²⁰ Qadama^P te baqd qa fɔgwu hidre na «Qeeva»^q, le kotode nnii na neerm. Biilm, wii nnii nidba memba nya. ²¹ SABERM Sangbande te lɔgm dɔm gbante, n qem dimte, n fidm-ba. ²² Lee, de diil na: « Gweqma nida boo ten ba lee, ka mi hɔmgu n beqgu^r. Ten kir n wun na qa daa ta tɔɔ neerm tiibii gorona qa di, qa neer kakeqnan ». ²³ SABERM Sangbande te voom-wu Qedeɛn kpamben na qa san qa koom tante ban da meqr-wu n tii. ²⁴ Den

^P «Qadam» laa, «Nida». Qadama hidrii kotode n Hebrmba lamn nnii na «nida buudm» (Qiluu Weem k. 1.26) laa, «daawa» (ve ta qiluu Weem k. 3.9,17).

^q «Qeeva»: Hidrendina tɔna wo Hebrmba nn hoq neerm n ba lamn lee.

^r «Hɔmgu n beqgu»: Qiluu Weem k. 2.9

voor-wu Qedeēn kpamben lee, n logm sangbantumtbermba^s, n jeql-ba kintre
kpambii fiidnoon, n ta lo kan bogm hoodjuuga ka hulwa, ka viwla, ka kewr
neerm tiibe huru noon na qii daa taa be man.

WEEM KOTODEN

La Genèse
en langue nawdm

IBS

Société Biblique Internationale

Copyright* the British and Foreign Bible Society, London,
England, 1954, 1967, 1972, avec autorisation.

Première édition 1992 (1000 ex.)